

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра економіки, підприємництва та туризму

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

Дебой Діана Броніславівна

УДК 338:621.311:620.9(477)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ФІНАНСОВА ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ
ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ ЗАВОД
ЗАЛІЗОБЕТОННИХ ВИРОБІВ ЗВ'ЯЗКУ»**

Спеціальність 051 «Економіка»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Діана ДЕБОЙ

Керівник роботи
КІЛЬНИЦЬКА Олена Сергіївна
к. е. н., доцент

Житомир – 2025

Висновок кафедри економіки, підприємництва та туризму

за результатами попереднього захисту кваліфікаційної роботи

Протокол засідання кафедри економіки, підприємництва та туризму

№ _____ від «___» _____ 2025 р.

Завідувач кафедри економіки,

підприємництва та туризму,

д. е. н., професор

«___» _____ 2025 р.

_____
(підпис)

Наталія ВАЛІНКЕВИЧ

Гарант ОПП «Економіка»

другого (магістерського) рівня,

к. е. н., доцент

«___» _____ 2025 р.

_____
(підпис)

Марина ЯРЕМОВА

Результати захисту кваліфікаційної роботиЗдобувач(ка) вищої освіти _____ Діана ДЕБОЙ _____
(ім'я та прізвище)

захистив (ла) кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

_____
(підпис)_____
(ім'я та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Дебой Д. Б. Фінансова діагностика результатів діяльності ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку». – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 051 «Економіка». Поліський національний університет, Житомир, 2025.

Період введення воєнного стану з 2022 року в Україні супроводжується різким зменшенням обсягів виробництва та реалізації продукції, кризою неплатежів, заборгованістю господарюючих суб'єктів, що потребує економічного діагностування та розробки заходів відновлення та подальшого стійкого розвитку. Уточнено сутність, значення, різновиди, основні завдання економічної діагностики цілому та результатів діяльності підприємства зокрема. Визначено забезпеченість ресурсами та діагностовано фінансовий стан ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку» за 2022-2024 рр. Здійсненна оцінка результатів діяльності, економічної ефективності та фінансового потенціалу підприємства. Отримані результати дали можливість розрахувати сучасну вартість досліджуваного підприємства та запропонувати заходи щодо збільшення результатів його діяльності.

Ключові слова: діагностика, господарська діяльність, підприємство, ефективність.

SUMMARY

Deboy D. B. Financial diagnostics of the results of the activities of LLC "Zhytomyr Plant of Reinforced Concrete Communication Products". – Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for obtaining the Master's degree in the specialty 051 «Economics». Polissia National University, Zhytomyr, 2025.

The period of martial law in Ukraine from 2022 is accompanied by a sharp decrease in production and sales volumes, a crisis of non-payments, and indebtedness of business entities, which requires economic diagnostics and development of recovery measures and further sustainable development. The essence, meaning, types, main tasks of economic diagnostics in general and the results of the enterprise's activities in particular are specified. The availability of resources is determined and the financial condition of LLC "Zhytomyr Plant of Reinforced Concrete Communication Products" for 2022-2024 is diagnosed. An assessment of the results of the enterprise's activities, economic efficiency and financial potential was carried out. The results obtained made it possible to calculate the current value of the enterprise under study and propose measures to increase its performance

Keywords: diagnostics, operations, state enterprises, efficiency.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1. Сутність, різновиди, основні завдання та значення економічної діагностики...9	
1.2. Методичні основи фінансової діагностики результатів діяльності підприємства.....	12
Висновки до розділу 1.....	15
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ ЗАВОД ЗАЛІЗОБЕТОННИХ ВИРОБІВ ЗВ'ЯЗКУ».....	16
2.1. Забезпеченість підприємства виробничими ресурсами та діагностика його фінансового стану.....	16
2.2. Оцінка результатів діяльності та економічної ефективності підприємства...24	
Висновки до розділу 2.....	28
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА НАПРЯМИ ЗРОСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ ЗАВОД ЗАЛІЗОБЕТОННИХ ВИРОБІВ ЗВ'ЯЗКУ».....	30
3.1. Удосконалення фінансового потенціалу підприємства.....	30
3.2. Напрями зростання доданої економічної вартості підприємства як критерію приросту його ринкової вартості.....	33
3.3. Розробка проекту зростання результатів діяльності підприємства.....	35
Висновки до розділу 3.....	38
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	42
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження зумовлена сучасними викликами динамічних змін економічного середовища, які вимагають від суб'єктів господарювання постійного моніторингу кон'юнктури ринку, цінової ситуації, фінансового стану та економічної безпеки. Одним із ключових чинників успішної діяльності та імперативу розвитку підприємства є збільшення результатів його діяльності, що дозволяє не тільки досягти розширеного відтворення виробництва, але й забезпечує зміцнення його економічної стійкості, зростання прибутковості та раціонального використання ресурсів. У цьому контексті економічна діагностика результатів діяльності підприємства є одним з основних інструментів його економічної безпеки, покращення фінансового стану, зміцнення конкурентоздатності та зростання ефективності.

Тема дослідження є особливо актуальною для підприємств промислової, виробничої галузі економіки, зокрема для ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку», яке працює в умовах ринкової конкуренції та високих вимог до якості виробленої продукції та послуг. Від рівня розвитку матеріально-технічної бази підприємства, виробничого потенціалу, фінансового стану залежать кінцеві економічні результати його діяльності, економічна ефективність та конкурентоздатність. Таким чином, дослідження економічної діагностики результатів діяльності промислового підприємства набуває практичної значущості.

Метою кваліфікаційної роботи є розробка науково-методичних та практичних рекомендацій щодо фінансової діагностики результатів діяльності підприємства та забезпечення його економічної ефективності.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі *завдання*:

– уточнити сутність, значення, різновиди і виокремити основні завдання економічної діагностики;

- розкрити методичний інструментарій фінансової діагностики кінцевих результатів діяльності підприємства;
- охарактеризувати зовнішнє та внутрішнє середовище досліджуваного підприємства на ринку залізобетонних виробів;
- оцінити виробничі ресурси, фінансовий стан та потенціал ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку»;
- діагностувати результати діяльності підприємства та рівень його економічної безпеки;
- запропонувати заходи щодо зростання результатів діяльності підприємства та підвищення його економічної ефективності.

Об'єктом дослідження є процес фінансової діагностики результатів господарської діяльності ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку». *Предметом* дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів фінансового діагностування та обґрунтування заходів для збільшення результатів діяльності підприємства та підвищення його ефективності в сучасних ринкових умовах, релокації бізнесу та воєнного стану в Україні.

Методи дослідження, застосовані у даній кваліфікаційній випускній роботі, включають економічний аналіз, для виведення тенденцій змін, закономірностей сучасних фактів реальності, виокремлення окремих частин та ідентифікації проблем; системний аналіз вивчення складних багаторівневих і комплексних економічних систем і процесів, що виявляє їх взаємозалежність, взаємообумовленість, взаємозв'язки; порівняльний аналіз як інструмент оцінки конкурентоздатності суб'єктів господарювання, економіко-статистичні методи, методи економічного моделювання та прогнозування.

Публікації. За темою дослідження опубліковано 4 тези наукових конференцій.

1. Дебой Д.Б. Систематизація факторів формування та підвищення ефективності використання основних засобів підприємства в контексті економічної

діагностики. Економіка і підприємництво в умовах сучасних викликів: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 20 червня 2025 р., Житомир: Поліський національний університет. С. 13-16.

2. Кільницька О.С., Дебой Д.Б., Варварук О.С. Співвідношення основного та оборотного капіталу сільськогосподарських підприємств України: тенденції змін та проблеми оцінки / Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку: матеріали VIII Міжнародної наукової конференції (30 травня 2025 року). Одеса: Національний університет «Одеська політехніка», 2025. 122 с., С.99-103.

3. Войтенко Т.О., Мангушева Ю.О., Дебой Д.Б. Методичні підходи до аналізу ефективності управління підприємством / Студентські наукові читання 2025: матеріали конференції першого туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт Поліського національного університету, 27 листопада 2025 року, Житомир: Поліський національний університет, С.91-93.

4. Мангушева Ю.О., Войтенко Т.О., Дебой Д.Б. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства / Студентські наукові читання 2025: матеріали конференції першого туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт Поліського національного університету, 27 листопада 2025 року, Житомир: Поліський національний університет, С. 141-143.

Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі й нормативно-правові акти України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних авторів, дані Державної служби статистики України, а також фінансова та організаційна звітність ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку» за останні господарські три роки (2022-2024 рр).

Практичне значення дослідження полягає в розробці конкретних заходів щодо удосконалення матеріально-технічної бази, впровадження яких сприятиме зростанню результатів господарської діяльності підприємства, покращенню його конкурентних позицій на ринку залізобетонних виробів.

Обсяг і структура роботи. Основний текст роботи викладений на 46 сторінках комп'ютерного тексту. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел (41), містить 16 таблиць, 3 рисунки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність, різновиди, основні завдання та значення економічної діагностики

Економічна діагностика, також відома як економетричний аналіз, є одним із способів, за допомогою якого існує можливість оцінити ефективність бізнесу. Використання економічної діагностики забезпечує швидкий спосіб перегляду фінансових даних, щоб визначити її порівняння з конкурентами та середніми показниками по галузі та для визначення конкурентоспроможності сектора на ринку за певними показниками, такими як вартість капіталу, норма прибутку та коефіцієнт окупності витрат. В економічній літературі зустрічаються різні варіації трактування терміну «економічна діагностика», але його сутність залишається без змін (табл. 1.1) [32, с. 88].

Таблиця 1.1

Підходи до трактування терміну «економічна діагностика»

№	Автор	Визначення
1	Сарай Н.І. [31, с. 6]	це аналіз та систематизована оцінка основних напрямків діяльності підприємства (економічного, виробничо-технічного та організаційного), яка проводиться для вивчення поточного стану підприємства та виявлення внутрішніх резервів, що можуть бути націлені на його подальший розвиток
2	Адлер О.О. [2]	це процес розпізнавання й визначення кризових явищ у діяльності підприємства на основі помічених локальних змін, установлених залежностей, а також особливо помітних явищ поточної підприємницької діяльності
3	Казачков І.О. [17]	це оцінка економічних показників роботи підприємства на основі вивчення окремих результатів його діяльності та неповної інформації з метою виявлення можливих перспектив подальшого розвитку та наслідків ухвалення поточних управлінських рішень
4	Тараруєв Ю.О. [33]	це комплексний аналіз поточного стану і перспектив розвитку підприємства з метою розв'язання проблем і використання переваг, що виникають і створюються в процесі його діяльності

Мета діагностики – встановити діагноз об'єкта дослідження та зробити висновок про його стан на дату завершення цього дослідження та на перспективу. Реалізація даної мети допомагає обрати правильну економічну (політичну, соціальну) політику, стратегію і тактику. Мета діагностики полягає у визначенні заходів, спрямованих на налагодження роботи всіх складових елементів системи та способів їх реалізації. Не можна здійснювати управління на будь-якому господарському й управлінському рівні, не маючи чіткого уявлення про його стан [12, с. 18].

Діагностика внутрішнього середовища підприємства має передбачати здійснення аналізу в трьох основних площинах, кожна з них має власні цілі, завдання, параметри оцінювання та відповідні діагностичні критерії, а саме: корпоративний, виробничий та структурний (табл. 1.2)

Таблиця 1.2

Ієрархічні рівні діагностики внутрішнього середовища підприємства

№ п/п	Рівень діагностики	Зміст діагностики
1	Корпоративний	Системний аналіз підприємства як інтегрованої, відкритої та динамічної структури, що функціонує в умовах змінного економічного середовища; оцінювання фінансово-економічних показників стратегічного напрямку розвитку та ринкової вартості організації
2	Виробничий	Стратегічний аналіз бізнес-активів, оцінка ефективності виробництва продукції та виробничо-економічних параметрів, що визначають їхню ринкову привабливість; оптимізація структури бізнесу, аналіз конкурентних переваг та визначення перспектив розвитку кожної складової портфеля підприємства
3	Структурний	Оцінювання ефективності внутрішніх процесів підприємства, аналіз взаємодії між його структурними підрозділами та рівня виконання ключових управлінських функцій

Джерело: сформовано автором за публікацією [22].

Таким чином, діагностика – це процес визначення та вивчення ознак, що характеризують стан економічної системи, для прогнозування можливих відхилень і запобігання порушень нормального режиму роботи [11, с.11].

Існує велике розмаїття різновидів економічної діагностики, які на сьогодні класифікуються за багатьма ознаками. Основні з них наведено у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Різновиди економічної діагностики

№ п/п	Класифікаційна ознака	Різновид
1	Рівень діагностованого об'єкта	Глобальна Макродіагностика Мікродіагностика
2	Часовий діапазон дослідження	Стратегічна (перспективна) Оперативна (поточна) Ретроспективна
3	Періодичність проведення	Періодична Неперіодична (разова) Моніторинг
4	Тематика й осяжність проблеми	Комплексна Тематична Системна
5	Цільова спрямованість	Загальносистемна Елементна

Джерело: сформовано авторами [4, с. 87].

Визначаючи ефективність здійснення економічної діагностики суб'єктів господарювання доцент Смірнов О.О. виокремлює 5 основних її завдань шляхом оцінки: потенціалу розвитку; економічного зростання, структури ресурсів, організаційної структури та корпоративної культури (рис. 1.1).

Таким чином, на основі діагностики економічного стану підприємства виникає можливість у процесі аналітичного дослідження на основі системи вироблених типових ознак розпізнавати реальне становище організацій на ринку, встановлювати для них характер і причини виявлених відхилень від заданого режиму функціонування, виділяти вирішальні ділянки економічної роботи [12, с.26].

Рис. 1.1. Основні завдання економічної діагностики для визначення конкурентоспроможності підприємства

Джерело. Розроблено Смірновим О.О. у роботі [32, с. 88].

Отже, економічна діагностика підприємства – це аналіз та оцінка економічних показників роботи підприємства на основі вивчення окремих результатів, неповної інформації з метою виявлення можливих перспектив його розвитку та наслідків ухвалення поточних управлінських рішень. Як підсумок діагностики на основі оцінки господарського стану та його ефективності, треба зробити висновки, необхідні для прийняття термінових, але важливих рішень, наприклад, про цільове кредитування, про покупку чи продаж підприємства про його закриття, реорганізацію тощо [15, с.9].

1.2. Методичні основи фінансової діагностики результатів діяльності підприємства

Вивчаючи роботи класиків економістів, встановлено що кінцеві економічні результати діяльності підприємства це насамперед показники його ділової активності, тобто показники:

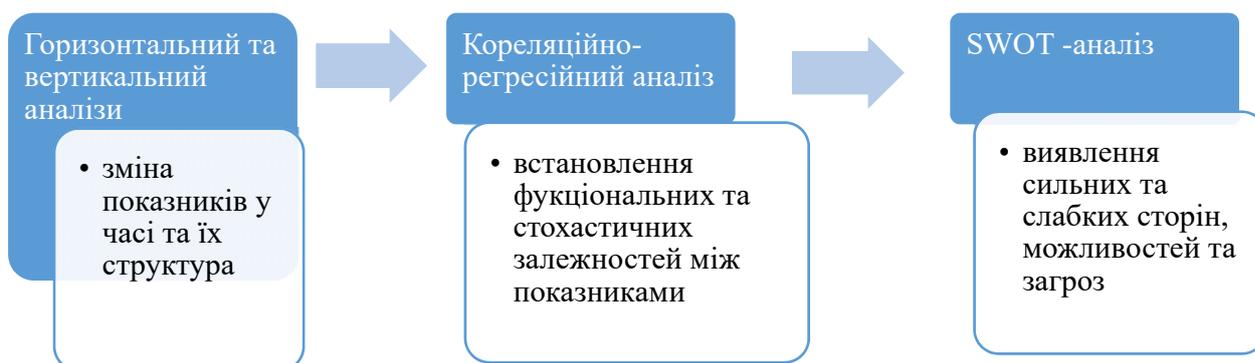
– валової продукції, обчислений у вартісному відтворенні як суму готових виробів, напівфабрикатів;

– товарної продукції, що призначена для відправки споживачам і визначається як сума продукції: готової призначеної для постачання споживачам; підсобних і допоміжних цехів; виготовлена на замовлення та тара власного виробництва, якщо її вартість вона не була врахована у відпускній ціні;

– реалізованої продукції, що відповідає вартості усіх відвантажених матеріалів, які були оплачені споживачами;

– прибутку, відповідно до механізму його формування валового, операційного, від звичайної діяльності до та після оподаткування, чистого.

Досліджуючи методичний інструментарій діагностики економічних систем доцільно виокремити 3 його основні блоки (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Основні методи економічної діагностики підприємства

Джерело: побудовано автором за матеріалами [18, 31, 40]

Економічна діагностика дає можливість вчасно виявити проблемні елементи господарської діяльності суб'єкту господарювання, оцінити сучасний стан, виявити поточні проблеми, що слугуватиме підґрунтям для розробки й обґрунтування стратегії подальшого розвитку підприємства на перспективу, зменшення ризиків його діяльності, запобігання майбутнім кризам, зміцнення безпеки та забезпечення стійкого розвитку.

Досліджуючи систему основних ключових показників для економічної діагностики суб'єктів господарювання, доцільно виокремити їх в загальні 4 блоки, що починаюся з основної мети діяльності, тобто кінцевого фінансового результату – прибутку (рис. 1.3).

Прибуток (збиток)	Виручка	Витрати	Фінансове здоров'я
<ul style="list-style-type: none"> • Валовий • Операційний • Від звичайної діяльності • До та після оподаткування • Чистий 	<ul style="list-style-type: none"> • Валова продукція • Готова продукція • Товарна продукція • Реалізована продукція 	<ul style="list-style-type: none"> • Поточні • Виробнича собівартість • Повна собівартість • Операційні 	<ul style="list-style-type: none"> • Ліквідність • Платоспроможність • Фінансова стійкість • Рентабельність

Рис. 1.3. Ключові показники економічної діагностики підприємства

Джерело: побудовано автором за матеріалами [2, 40].

Другий блок показників характеризує ділова активність, масштаби виробництва господарюючого суб'єкта, тобто валова, товарна, реалізована продукція, валовий дохід тощо. Третій блок показників має функціональний зв'язок з прибутком і передбачає діагностування витрат підприємства: постійних, змінних, операційних, граничних, собівартості тощо. Завершаючий четвертий блок ключових показників економічного діагностування дає можливість оцінити фінансове здоров'я підприємства за допомогою показників ліквідності, маневреності, платоспроможності, окупності витрат.

Висновки до розділу 1

Фінансова діагностика результатів господарської діяльності підприємства це дуже багатогранна, трудомістка, систематична, комплексна, аналітична робота, що базується на таких основних аспектах:

1. Діагностика фінансового стану як оцінка ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, боргових навантажень;
2. Діагностика прибутковості (прибутку, валового доходу, операційних витрат) та рентабельності (виробництва, реалізації, активів);
3. Діагностика операційної ефективності: використання ресурсів, оборотності запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості, продуктивності праці;
4. Виявлення кризових явищ та пошук ознак потенційних проблем (зменшення реалізації, збільшення витрат, падіння прибутковості) та їх причин.

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ ЗАВОД ЗАЛІЗОБЕТОННИХ ВИРОБІВ ЗВ'ЯЗКУ»

2.1. Забезпеченість підприємства виробничими ресурсами та діагностика його фінансового стану

Товариство з обмеженою відповідальністю «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку» функціонує на ринку більше 12 років. Вищезазначене підприємство було зареєстровано як юридичну особу 24 вересня 2013 року, із загальною сумою статутного капіталу – 2 тис грн., код ЄДРПОУ – 38862382. Скорочена назва підприємства – ТОВ «ЖЗЗВЗ», що зазначена у його Статуті. Уповноваженою особою, керівником, головним бухгалтером і економістом цього підприємства є Алла Степанівна Булаво.

Відповідно до класифікатора основних видів економічної діяльності в Україні (23.61) мета діяльності Товариства передбачає виробництво бетонних виробів для галузі будівництва, зокрема залізобетонних виробів зв'язку. Тому відповідно суміжними, допоміжними видами діяльності ТОВ «ЖЗЗВЗ» є: лісопильне виробництво, обробка каміння, ремонт, обслуговування автотранспортних, спеціалізованих, вантажних та інших машин, транспортування, будівництво, торгівля.

ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку» здійснює свою діяльність на внутрішньому ринку Житомирської територіальної громади, щорічно виділяючи на збут продукції та рекламної діяльності до 5 % виручки. Аналіз портфеля продукції є одним із найважливіших інструментів стратегічного управління. Виручка від реалізації товарної продукції ТОВ «ЖЗЗВЗ» збільшилась майже у 4 рази (3,681) з 774,9 тис грн у 2022 р. до 2,8526 млн грн у 2024 р. (табл. 2.1). Відповідно до спеціалізації за КВЕД продукція ТОВ «ЖЗЗВЗ» за своїм

найменуванням складається з кабельних колодязів зв'язку різних розмірів та маси (більше 6 найменувань), електричних люків, огорожі, фундаментів стрічкових бутобетонних та кам'яних, люків різного діаметру та ваги, замків, зливоприймачів, кілець, плит, блоків та багато іншої супутньої продукції.

Таблиця 2.1

Склад і структура асортименту продукції ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку»

Вид продукції	2022 р.		2023 р.		2024 р.		2024 р. до 2022 р.	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	+/-	%
ККЗ 5	57	7,4	170	6,6	180	6,3	123	315,8
ККЗ 4	72	9,3	210	8,1	234	8,2	162	325,0
ККЗ 3	176	22,7	387	15,0	397	13,9	221	225,6
ККЗ 2	128	16,5	560	21,7	587	20,6	459	458,6
ККЗ 1	104	13,4	345	13,4	355	12,4	251	341,3
Колодязь під електротехнічний люк ККЗ1/1	95	12,3	316,6	12,3	374	13,1	279	393,7
КО-6	63,9	8,2	330	12,8	375	13,1	311,1	586,9
Інший залізобетон	79	10,2	264	10,2	350,6	12,3	271,6	443,8
Разом	774,9	100	2582,6	100	2852,6	100,0	2077,7	368,1

Примітка: ККЗ – колодязь кабельної каналізації зв'язку.

Джерело: побудовано автором за первинною звітністю підприємства.

Оцінка основного портфельного асортименту товарної продукції ТОВ«ЖЗЗВЗ» демонструє пріоритетну реалізацію колодязів кабельної каналізації різних діаметрів та ваги. Зокрема вищезгадана продукція (ККЗ від 1 до 5) у 2022 р. реалізована на суму 537 тис грн і займає 69,3 % у структурі виручки від продажу залізобетонної продукції підприємством; у 2023 р . на суму 1,672 млн грн та 64,8 % відповідно; у 2024 р. – 1,753 млн грн 61,4 %. Аналіз реалізації окремих модифікацій ККЗ протягом 2022-2024 рр. свідчить, що найбільша частка реалізації припадає на колодязь кабельної каналізації зв'язку 3 – 13,9-22,7 %; колодязь кабельної

каналізації зв'язку 2 – 16,5-21,7 %; колодязь кабельної каналізації зв'язку 1 – 12,3-13,1 %; колодязь під електротехнічний люк КК31/1 (12,3-13,1 %).

При дефіциті кадрів, на підприємстві (у результаті введення воєнного стану у 2022 р., призову чоловіків до ЗСУ, міграції населення), його активи, виробничі фонди та інше майно постійно нарощують. Протягом 2022-2024 рр. це спостерігається насамперед за рахунок збільшення вартості основних фондів. Їх вартість зросла на 43,3 %: з 170,7 тис грн у 2022 р. до 244,6 тис грн у 2024 р. (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

**Рівень забезпеченості виробничими ресурсами
ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку»**

Показник	Одиниці виміру	2022р.	2023р.	2024р.	2024р. до 2022р.	
					+/-	%
Власний капітал	тис. грн.	436,0	693,3	773,7	337,7	177,5
Статутний капітал	тис. грн.	2,0	2,0	2,0	0	100,0
Загальна вартість майна	тис. грн.	652,9	876,7	846,4	193,5	129,6
Середня вартість основних засобів	тис. грн.	170,7	184,5	244,6	73,9	143,3
Середня вартість оборотних засобів	тис. грн.	356,8	566,3	483,5	126,7	135,5
Поточні зобов'язання	тис. грн.	216,9	181,4	70,7	-146,2	32,6
Робочий капітал	тис. грн.	139,9	384,9	412,8	272,9	295,1
Коефіцієнт зносу основних засобів	-	63,6	64,2	60,1	-3,5	94,5
Середньооблікова чисельність працівників	осіб	5	5	5	0	100,0
Фондоозброєність	тис. грн./працівника	34,04	36,9	48,9	14,86	143,7

Джерело: побудовано автором за балансом підприємства.

У результаті підвищеного попиту на будівельні матеріали, значні інфляційні процеси в Україні (у 2022 р. – 26,6 %, – 5,1 % та у 2024 р. – 12%) постійно збільшується ціна економічних оборотних ресурсів для ведення бізнесу. Якщо у

2022 р. вартість оборотних активів була 356,7 тис грн, то у 2023 р. – 566,3 тис грн, проте у 2024 р. трохи зменшилась у вартості до 483,5 тис грн, що майже у 2 рази більше від вартості виробних основних фондів. Загальна вартість майна вцілому за 3 роки зросла майже на 30 % і досягла суми 846,4 тис грн. Фінансова стійкість підприємства зміцнюється, адже його власний капітал за 3 роки поповнився на 77% з 436 тис грн до 773,7 тис грн. (на кінець 2024 р.). Про покращення фінансової маневреності свідчить робочий капітал. Останній визначається як різниця оборотних активів товариства до суми його поточних зобов'язань. Вартість робочого капіталу збільшилась у трикратному розмірі на 272,9 тис грн, досягши рівня 412,8 тис грн у 2024 р.

Протягом періоду нашого дослідження строкатість виручки та інших результатів господарської діяльності прямо пропорційно відобразилась на власному капіталі та поточних зобов'язаннях підприємства. При значному зростанні останніх з 108,9 тис грн у 2021 р. до 181,4 тис грн у 2023 р. (на 66,57%), підприємству все ж таки зберегти і збільшити власний капітал на 17,87 %: з 589,9 тис грн у 2021 р. до 695,3 тис грн у 2023 р. У результаті кінцевий баланс підприємства, не дивлячись на надпроблемний військовий 2022 р., мав тенденцію до збільшення.

Проблеми підприємства на найближчу перспективу будуть відчуватися не тільки у кількісному дефіциті основних фондів товариства, але й у якісному складі. На жаль, рівень зносу основних фондів хоча й набув вцілому тенденції до зменшення з 63,6 % в 2022 р. до 60,1 % у 2024р., проте свідчить про значну застарілість знарядь праці. Позитивно, що не дивлячись на воєнний стан, керівник вирішила придбати нове обладнання на 60 тис. грн. З точки зору економічних процесів, високий рівень зносу основних виробничих фондів у ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку», свідчить про низьку продуктивність техніки, часті ремонти, термінову необхідність не тільки заміни швидко зношених деталей, але й проведення капітальних ремонтів та їх

систематичне планування. Не зважаючи на застарілість знарядь праці, ефективність їх використання набула постійної тенденції до зростання (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Ефективність використання виробничих фондів ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку»

Показник	2022р.	2023р.	2024р.	2024р. до 2022р.	
				+/-	%
Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис грн	170,7	184,5	244,6	73,9	143,3
Фондоозброєність (на 1 середньорічного працівника), тис грн	34,04	36,9	48,9	14,86	143,7
Матеріаловіддача, грн	3,06	8,08	7,01	3,95	229,1
Фондовіддача, грн	4,55	13,99	11,66	7,11	256,3
Фондоємкість, грн	0,22	0,07	0,08	-0,14	36,4
Ступінь зносу основних виробничих фондів, %	63,6	64,2	60,1	-3,5	94,5
Середньорічна вартість оборотних засобів, тис грн	356,8	566,3	483,5	126,7	135,5
Коефіцієнт обороту оборотних засобів	2,17	4,56	5,89	3,72	271,4
Тривалість 1 обороту оборотних засобів, днів	168	80	62	-106	36,9
Припадає оборотних засобів на 1 грн основних фондів, грн	2,1	3,07	1,98	-0,12	94,3
Частка дебіторської заборгованості в загальному обсязі оборотних активів, %	26,1	24,7	10,5	-15,6	40,2
Норма прибутку, %	-42,0	34,6	11,8	53,8	x

Джерело: побудовано автором за первинною звітністю підприємства.

Про це свідчить матеріаловіддача рівень якої збільшився на 3,95 порядкових пунктів: з 3,06 у 2022р. до 7,01 у 2024 р. та фондовіддача, що збільшилась на 7,11 грн: з 4,55 грн до 11,66 відповідно. У ТОВ «ЖЗЗВЗ» спостерігається економічна диспропорція, коли на машини, техніку, устаткування постійно збільшується навантаження виконаних робіт і використаної сировини, оскільки вартість оборотних активів постійно перевищує вартість основних фондів підприємства. У

2024 р. вартість основних фондів збільшилась і склала 244,6 тис. грн. проти 170,7 тис. грн. у 2022 р. Проте вартість оборотних засобів ТОВ «ЖЗЗВЗ» за цей же період збільшилась з 356,8 тис грн у 2022 р. до 483,5 тис грн у 2024 р. Позитивним економічним явищем є стійка тенденція зростання коефіцієнту обороту оборотних засобів з 2,17 у 2022р. до 5,89 у 2024 році, що призвело до зменшення тривалості їх обороту майже у 3 рази: з 168 днів у 2022 р. до 62 днів у 2024 р. Адміністрація підприємства постійно вирішує проблему зменшення дебіторської заборгованості клієнтів за реалізовану продукцію. Про це свідчить стійка тенденція зменшення частки дебіторських коштів у загальному обсязі оборотних активів: з 26,1 % у 2022р. до 10,5 % у 2024 р.

Оцінка ліквідності підприємства здійснюється з метою виявлення наскільки швидко підприємство може ліквідувати (реалізувати) активи і, отримавши відповідні грошові кошти, виконати, тобто оплатити, свої зобов'язання. За нормативом загальний коефіцієнт покриття повинен бути $>1,0$. Згідно аналізу результатів вищезазначеного показника в умовах господарської діяльності ТОВ «ЖЗЗВЗ» у 2022-2024 рр., рівень коефіцієнту покриття більше від нормативу і має стійку тенденцію до збільшення, тобто у підприємства є необхідна сума оборотних активів для погашення своїх боргів.

За три роки рівень коефіцієнта швидкої ліквідності динамічно збільшується: від 0,48 у 2022 р. до 1,36 у 2023 р. та незначного спаду до 1,09 у 2024 р. Це означає, що підприємство здатне погасити поточні зобов'язання за рахунок грошових коштів та очікуваних фінансових надходжень повністю, оскільки рекомендований нормативний рівень показника більше 0,5, за результатами розрахунків тільки у 2023 та 2024 рр. (табл. 2.4).

У період введення воєнного стану за 2022 р. значення коефіцієнта абсолютної ліквідності було не тільки найменшим (0,026) за період нашого дослідження (2022-2024 рр.), але й менше від його нормативного значення (0,2). Тобто базисному

2022р. ТОВ «ЖЗЗВЗ» не мав можливості негайно погасити свої поточні зобов'язання.

Таблиця 2.4

**Оцінка ліквідності ТОВ «Житомирський завод
залізобетонних виробів зв'язку»**

Показник	Нормативне значення	2022р.	2023р.	2024р.	2024 р. до 2022 р.	2024 р. до нормативного значення
Коефіцієнт покриття	> 1,0	1,64	3,12	6,84	5,2	5,84
Коефіцієнт швидкої ліквідності	> 0,5	0,48	1,36	1,09	0,61	0,59
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	> 0,2	0,026	0,558	0,291	0,265	0,065
Частка оборотних засобів в активах, %	-	54,6	64,6	57,1	2,5	x
Коефіцієнт забезпеченої ліквідності	> 0,5	0,455	1,331	1,013	0,558	0,058

Джерело: побудовано автором за фінансовою звітністю підприємства.

У 2023 р. фінансовий стан стабілізувався, абсолютна ліквідність була у 2,79 рази вище від рекомендованого нормативу. У звітному 2024 році рівень абсолютної ліквідності зменшився до 0,291, однак він усе одно забезпечує негайне покриття боргів, оскільки перевищує нормативне значення.

Фінансова стійкість базується на рівні частки активів власників підприємства у загальній їх сумі. Розрахунок показників платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства дають можливість оцінити залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування, а також спроможність за рахунок власних активів забезпечити запаси, не допустити невиправданої кредиторської заборгованості, своєчасно розраховуватися за своїми зобов'язаннями.

Коефіцієнт автономії визначається як відношення загальної суми власних коштів до підсумку балансу. Чим більше значення коефіцієнта, тим відношення суми грошових коштів підприємства та поточних фінансових інвестицій до суми

поточних зобов'язань. Він показує, що у 2022р. підприємство могло погасити 67 % поточної заборгованості за рахунок наявних грошових коштів (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

**Діагностика фінансової стійкості ТОВ «Житомирський завод
залізобетонних виробів зв'язку», %**

Показник	Нормативне значення	2022р.	2023р.	2024р.	2024 р. до 2022 р.	2024 р. до нормативного значення
Коефіцієнт автономії	> 0,5	0,67	0,79	0,91	0,24	0,41
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	за планом	0,82	0,82	0,62	-0,2	X
Коефіцієнт фінансової стабільності	> 1,0	0,67	0,79	0,91	0,24	-0,09
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	< 0,5	0,50	0,26	0,09	-0,41	-0,41
Коефіцієнт забезпечення власними коштами	> 0,1	2,01	3,82	10,94	8,93	9,84
Коефіцієнт фінансової залежності	< 2,0	1,50	1,26	1,09	-0,41	0,91
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	> 0,5	0,82	0,82	0,62	-0,2	0,12

Джерело: побудовано автором за фінансовою звітністю підприємства.

У 2024 р. спроможність погашення збільшилась до 91 %. Отже, можна говорити про позитивну тенденцію щодо ліквідності підприємства і покращення його платоспроможності за рахунок зменшення суми наявних грошових коштів. Коефіцієнт фінансової стабільності визначається як відношення власного до залученого капіталу. Протягом періоду дослідження рівень вищезазначеного коефіцієнта збільшився з 0,67 у 2022 р. до 0,91 у 2024 р. Це свідчить про те, що протягом 2022-2024 рр. частка позичених коштів у фінансуванні господарської діяльності ТОВ «ЖЗЗВЗ» зменшується.

Чим менший рівень коефіцієнта фінансової залежності, тим менша фінансова залежність суб'єкту господарювання від зовнішніх джерел. У ТОВ «ЖЗЗВЗ» даний

показник знаходиться у межах нормативного значення (менше 2). Позитивною характеристикою є те, що за період дослідження його рівень набув стійкої тенденції до зменшився з 1,5 у 2022 р. до 1,09 у 2024 р.

2.2. Оцінка результатів діяльності та економічної ефективності підприємства

Умови виробничого середовища та результати господарської діяльності ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку» були дуже нестабільними за 3 останні господарські роки. Якщо під час ведення воєнного стану у 2022 р. виручка підприємства зменшилась у двічі з 1,846 млн грн у 2021 р. до 774,9 тис грн у 2022 р., то протягом 2023-2024рр. доходність ТОВ «ЖЗЗВЗ» збільшилась до рівня 2,582 млн грн. та 2,853 млн грн, що обумовлено підвищеним попитом на будівельні матеріали, відновленням об'єктів зв'язку та іншої інфраструктури в Україні у результаті їх пошкоджень та руйнувань шахедами і ракетами. Затрати підприємства змінювались відповідно до виручки, проте у війну 2022 р. через неможливість вести господарську діяльність собівартість (795,3 тис. грн) перевищила виручку від реалізації товарів(послуг) – 774,9 тис грн і в результаті сформувався валовий збиток на 20,4 тис грн. (табл. 2.6).

Через зростання інших операційних витрат, довгострокових зобов'язань, зростання цін, особливо на енергоресурси, пальномастильні матеріали, пошкодження та руйнування у результаті вторгнення росії на територію України, вести бізнес було неможливо. У результаті у 2022 р. було отримано чистий збиток на суму 221,6 тис грн. Діяльність підприємства була нерентабельною (-27,76 %). З 2023 р. підвищений попит на продукцію ТОВ «ЖЗЗВЗ», вчасне формування сировини й інших виробничих запасів підприємства дало можливість відновити діяльність протягом 2023-2024 рр. За 3 останні господарські роки у ТОВ «ЖЗЗВЗ» валовий прибуток за результатами господарювання досяг максимального рівня –

733,7 тис грн у 2023 р., що забезпечило найбільшу рентабельність продукції і послуг підприємства.

Таблиця 2.6

Фінансові результати діяльності ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку»

Показник	2022р.	2023р.	2024р.	2024р. до 2022р.	
				+/-	%
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	774,9	2582,6	2852,6	2077,7	368,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	795,3	1848,9	2289,1	1493,8	287,8
Валовий прибуток (збиток) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	-20,4	733,7	563,5	583,9	X
Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	-231,4	301,3	64,9	296,3	X
Фінансовий результат від діяльності до оподаткування, тис. грн	-221,6	316,5	104,7	326,3	X
Чистий фінансовий результат (прибуток, збиток), тис. грн	-221,6	259,5	85,7	307,3	X

Джерело: побудовано автором за фінансовою звітністю підприємства.

Результати господарювання у 2024 р. за обсягом виручки (чистого доходу) від реалізації досягли максимального значення – 2,8526 млн грн, проте темпи росту собівартості випередили дохід підприємства, у результаті валовий прибуток зменшився з 733,7 тис грн у 2023 р. до 563,5 тис грн у 2024 р., а чистий – з 259,5 тис грн у 2023 р. до 85,7 тис грн у 2024 р.

визначає ефективність інвестування, оскільки характеризують процес управління активами і відображає швидкість вкладених у виробництво коштів, що обертаються у процесі господарської діяльності.

Найкращого рівня інвестиційної привабливості, що визначена у роботі за допомогою розрахунку показників ділової активності (оборотності), підприємство

досягло за результатами виробництва у звітному 2024 р., зокрема оборотність: активів – 3,37; оборотних активів – 5,9, запасів – 14,263, коштів у розрахунках – 10,188 (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Оцінка ділової активності (оборотності) ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку»

Показник	2022р.	2023р.	2024р.	2024 р. до 2022 р.	
				+/-	%
Коефіцієнт оборотності активів.	1,187	2,946	3,370	2,183	283,91
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,172	4,560	5,900	3,728	271,64
Коефіцієнт оборотності запасів	6,458	8,071	14,263	7,805	220,86
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,777	3,714	3,677	1,9	206,92
Коефіцієнт оборотності коштів в розрахунках (дебіторської заборгованості)	2,870	7,826	10,188	7,318	354,98
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3,573	14,237	40,348	36,775	В 11,3 рази більше
Коефіцієнт завантаженості активів	0,843	0,339	0,297	-0,546	35,23
Коефіцієнт завантаженості активів в обороті	0,843	0,339	0,297	-0,546	35,23
Коефіцієнт завантаженості власного капіталу	0,563	0,269	0,272	-0,291	48,31

Джерело: побудовано автором за фінансовою звітністю підприємства.

Кредиторська заборгованість ТОВ «ЖЗЗВЗ» збільшилася в 11 разів: з 3,573 у 2022 р. до 40,348 у 2024 р. За досліджуваний період рівень оборотності дебіторської заборгованості мав дещо менші темпи росту (у 3,55 рази): з 2,87 у 2022 р. до 10,188 у 2024 р. Для визначення інвестиційної привабливості доцільно порівняти вищезазначені показники з досягнутим рівнем оборотності кредиторської заборгованості. Таким чином за даними 2024 р. підприємство 10 разів на рік має можливість покриття дебіторської заборгованості і лише раз у 40 років орієнтовно

бере і погашає залучені кредитні кошти. Тобто господарська діяльність підприємства здійснюється на самофінансуванні та самоокупності, фінансові позики та кредити залучаються дуже рідко.

Ще однією важливою складовою економічної ефективності результатів господарської діяльності підприємства є діагностика система показників рентабельності та окупності витрат. За 3 останні господарські роки рентабельність реалізованої залізобетонної продукції ТОВ «ЖЗЗВЗ» характеризується строкатістю змін: якщо в 2022 р. у період введення воєнного стану її рівень становив – -2,57 %, то у 2023 р. прибуткова діяльність забезпечила найвище значення рентабельності – 39,68, а у звітному 2024 р. відбулося зменшення до рівня 24,62 % (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Окупність витрат ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку», %

Показник	2022р.	2023р.	2024р.	2024 р. до 2022 р., +/-
Рентабельність активів майна	-33,94	29,60	10,13	44,07
Рентабельність залученого капіталу	-102,2	143,1	121,2	223,4
Рентабельність оборотних активів	-62,1	45,8	17,7	79,8
Рентабельність власного капіталу	-50,8	37,4	11,1	61,9
Рентабельність реалізованої продукції	-2,57	39,68	24,62	27,19
Рентабельність операційної діяльності	-29,86	11,67	2,28	32,14
Рентабельність звичайної діяльності	-28,60	10,05	3,00	31,6
Чиста рентабельність продажу продукції	-2,63	28,41	19,75	22,38
Коефіцієнт покриття виробничих витрат	1,64	3,12	6,84	5,2
Рентабельність підприємства	-33,94	29,60	10,13	44,07

Джерело: побудовано автором за фінансовою звітністю підприємства.

Такі ж тенденції змін показників рентабельності спостерігаються по інших отриманих значеннях системи показників економічної ефективності. Найвища рентабельність сформована при використанні залученого капіталу 143,1 % у 2023р. та 121,2 % у 2024 р., що пояснюється обережною фінансовою політикою

підприємства. Для ведення господарської діяльності залучають мінімальну кількість кредитів, довгострокових зобов'язань, опираючись насамперед на власні фінансові ресурси і резерви та мінімізуючи дебіторську заборгованість підприємства. Для порівняння рентабельність власного капіталу у 2023 р. – 37,4%, а у 2024 р. – 11,1 %.

На підприємстві ефективно використовується майно та оборотний капітал, рентабельність яких протягом 2022-2024 рр. збільшилась відповідно на 44,7 та 79,8 процентних пункти. Проте рентабельність операційної та звичайної діяльності підприємства за наш період дослідження має дещо менші рівні та темпи приросту (на 32,14 та 32,6 процентних пунктів відповідно). Це негативно характеризує тенденції прибутковості ТОВ «ЖЗЗВЗ», які не покривають підвищення цін на виробничі запаси, енергетичні та інші ресурси для відновлення операційної діяльності підприємства. Найбільший рівень рентабельності у товаристві сформовано у 2023 р. – 29,6 %, у воєнний період 2022 р. він був збитковим – -33,94%, у звітному 2024 р. досяг лише 10,13 %.

Висновки до розділу 2.

1. Умови виробничого середовища та результати господарської діяльності ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку» були дуже нестабільними за 3 останні господарські роки. В умовах ведення воєнного стану у 2022 р. виручка підприємства зменшилась до 774,9 тис грн. Водночас протягом 2023-2024рр. доходність ТОВ «ЖЗЗВЗ» збільшилась до рівня 2,582 млн грн. та 2,853 млн грн відповідно, що обумовлено підвищеним попитом на будівельні матеріали, відновленням об'єктів зв'язку та іншої інфраструктури в Україні Валовий прибуток за результатами господарювання у 2023 р. становив 733,7 тис грн, а у 2024 р. – 563,5 тис грн, що забезпечило рентабельність продукції і послуг.

2. На сучасному етапі господарської діяльності підприємство здатне вчасно ліквідувати борги і в динаміці його ліквідність покращується. Динаміка переважної більшості коефіцієнтів фінансової стійкості свідчить про покращення

фінансового стану підприємства та стабілізацію економічних процесів. Проте за 3 роки найбільш економічно успішним був 2023 р.

3. У ТОВ «ЖЗЗВЗ» більшість показників ділової активності (оборотності) набула тенденції до зростання, що свідчить про стабілізацію господарської діяльності, безперервність та прискореність циклічних процесів виробництва протягом 2022-2024 рр.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА НАПРЯМИ ЗРОСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ ЗАВОД ЗАЛІЗОБЕТОННИХ ВИРОБІВ ЗВ'ЯЗКУ»

3.1. Удосконалення фінансового потенціалу підприємства

У практичній діяльності для діагностики фінансового стану та відповідного потенціалу підприємства часто застосовують вітчизняну дискримінанту модель оцінки імовірності банкрутства Терещенка. Вона базується на національних формах балансу та фінансової звітності вітчизняних підприємств, проста, зручна, малотрудомістка, адаптована до різних виробничих напрямів та сфер діяльності. Розраховуючи співвідношення основних виробничих ресурсів, зобов'язань та кінцевих економічних результатів діяльності підприємства, визначають значення шести основних змінних параметрів (x_1 - x_6). За отриманими результатами визначають інтегрований показник фінансового стану підприємства (Z -Терещенка) за формулою (3.1):

$$Z \text{ Терещенка} = 1,5x_1 + 0,08x_2 + 10x_3 + 5x_4 + 0,3x_5 + 0,1x_6. \quad (3.1)$$

За отриманими розрахунками згідно моделі оцінки імовірності банкрутства Терещенка, встановлено, що у 2022 р. значення Z -показника імовірності банкрутства становило 1,328 (табл. 3.1). При порівнянні отриманого значення з рекомендованими граничними коефіцієнтами, якщо отриманий результат у межах від 1 до 2 ($1 < Z < 2$), це означає, що фінансова стійкість ТОВ «ЖЗЗВЗ» була досить порушена, що призвело до зменшення його фінансового потенціалу. Водночас, це ще не найгірша стадія, коли Z менше 1, що свідчить про загрозу банкрутства.

У 2023 р. фінансовий стан ТОВ «ЖЗЗВЗ» значно покращився, що підкріплено отриманим результатом інтегрованого показника результатів діяльності підприємства Z Терещенка на рівні 26,641. Фінансова стійкість та потенціал ТОВ «ЖЗЗВЗ» ще більш зміцнилися у 2024 р.

Таблиця 3.1

Оцінка фінансового потенціалу ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку» за моделлю Терещенка

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Вихідні дані:			
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	774,9	2582,6	2852,6
Чистий прибуток, тис. грн	-221,6	259,5	85,7
Запаси, тис. грн	252,8	319,5	406,7
Поточні зобов'язання, тис. грн	216,9	181,4	70,7
Підсумок балансу, тис. грн	652,9	876,7	846,4
Розрахунок значення функції:			
Значення X ₁	3,57	14,24	40,35
Значення X ₂	3,01	4,83	11,97
Значення X ₃	-0,34	0,30	0,10
Значення X ₄	-0,29	0,10	0,03
Значення X ₅	0,33	0,12	0,14
Значення X ₆	4,54	14,00	11,66
Значення Z-показника	1,328	26,641	63,851
Інтерпретація результатів:			
Стан підприємства	Фінансова стійкість порушена	Банкрутство не загрожує	Банкрутство не загрожує
Фінансова стійкість	нестабільна	стабільна	стабільна
Рівень фінансового потенціалу	низький	середній	високий

Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю підприємства.

Інтегральна комплексна оцінка фінансового стану окремої економічної системи на рівні підприємства представлена також у зарубіжних моделях американського економіста Едварда Альтмана. Їх є декілька, що формуються за допомогою 2-ох або 5-ти факторів, що залежать від стану та рівня розвитку ринкових відносин та інших умов. Оцінюючи імовірність банкрутства нами взято за основу 5-ти факторну модель, результативний Z-показник якої визначається за формулою (3.2):

$$Z\text{-Альтмана} = 3,107X_1 + 0,995X_2 + 0,42X_3 + 0,847X_4 + 0,717X_5. \quad (3.2)$$

Інтервальна оцінка результатів за моделлю Едварда Альтмана:

Z-Альтмана < 1,81 – висока імовірність банкрутства;

$1,81 \leq Z\text{-Альтмана} \leq 2,67$ – стан невизначеності;

при $Z\text{-Альтмана} > 2,67$ – низький рівень імовірності банкрутства.

За отриманими результатами $Z\text{-Альтмана}$ найгірша фінансова ситуація у ТОВ «ЖЗЗВЗ» була сформована у 2022 р. – 0,836, спричинивши високий рівень імовірності банкрутства. У наступні періоди було покращено ліквідність та фінансову маневреність підприємства, що забезпечило високий рівень фінансового потенціалу підприємства (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Оцінка фінансового потенціалу ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку» за моделлю Альтмана

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Вихідні дані:			
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	774,9	2582,6	2852,6
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	-221,6	316,5	104,7
Чистий прибуток, тис. грн	-221,6	259,5	85,7
Оборотні активи, тис. грн	356,8	566,3	483,5
Власний капітал, тис. грн	436,0	695,3	775,7
Довгострокові зобов'язання, тис. грн	0,1	0,1	0,1
Поточні зобов'язання, тис. грн	216,9	181,4	70,7
Підсумок балансу, тис. грн	652,9	876,7	846,4
Розрахунок значення функції:			
Значення X_1	-0,339	0,361	0,124
Значення X_2	1,187	2,946	3,370
Значення X_3	2,009	3,831	10,956
Значення X_4	-0,339	0,296	0,101
Значення X_5	0,214	0,439	0,488
Значення $Z\text{-показника}$	0,836	6,227	8,775
Інтерпретація результатів:			
Ймовірність банкрутства	висока	низька	дуже низька
Фінансова стійкість підприємства	не стабільна	стабільна	стабільна
Рівень фінансового потенціалу	низький	середній	високий

Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю підприємства.

Результати господарської діяльності ТОВ свідчать про прибуткове ведення економічної системи у 2023 р., проте фінансова стійкість багато залежить від змін, як у внутрішньому так і у зовнішньому середовищі. В обох моделях бухгалтерська звітність 2023 р. свідчить про середній рівень фінансового потенціалу підприємства. Найкращий фінансовий стан, маневреність та платоспроможність ТОВ «ЖЗЗВЗ» був у 2024 р., коли за три господарські роки нашого дослідження Z-показника Терещенка досяг рівня 63,851, а відповідний інтегральний показник Альтмана 8,775. 2024 господарський рік відзначається дуже низькою імовірністю банкрутства. За 2024 рік діяльність було прибуткова. І незважаючи на те, що чистий прибуток у 2024 р. – 85,7 тис грн, що менше ніж у 2023 р (259,5 тис грн), фінансове становище підприємства у звітному році було більш стійким.

3.2. Напрями зростання доданої економічної вартості підприємства як критерію приросту ринкової вартості

З метою визначення основних чинників збільшення вартості компанії доцільно розрахувати додану економічну вартість ТОВ «ЖЗЗВЗ» за моделлю «EVA – Economic Value Added, що базується на аксіомі: прибутковість на інвестований капітал перевищує витрати на його залучення.

$$EP = (ROIC - WACC) \times IC, \text{ де:} \quad (3.3)$$

EP – економічний прибуток, тобто різниця між чистим операційним прибутком після сплати податків (Net Operating Profit After Tax) і альтернативною вартістю (opportunity cost) інвестованого капіталу.

$$EVA = NOPAT - IC \times WACC, \quad (3.4)$$

де NOPAT – чистий операційний прибуток після сплати податків;

IC – інвестований капітал;

ROIC – рентабельність інвестованого капіталу;

WACC – середньозважені витрати на капітал» [30].

Аналізуючи отримані результати оцінки доданої вартості ТОВ «ЖЗЗВЗ» у табл. 3.3 встановлено, що у 2022 р. та у 2024 р. вони мають від’ємні значення, тобто втрату реальної ринкової ціни – вартості підприємства. Це при тому, що у 2024 р. результати діяльності підприємства були прибутковими.

Таблиця 3.3

Оцінка вартості бізнесу ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв’язку» за методом EVA

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2024 р. до 2022 р.	
				+/-	%
Вихідні дані:					
Фінансові витрати, тис. грн	213,8	435,5	494,1	280,3	231,10
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	-221,6	316,5	104,7	326,3	-47,25
Власний капітал, тис. грн	436,0	695,3	775,7	339,7	177,91
Довгострокові зобов’язання, тис. грн	0,1	0,1	0,1	0	100,00
Розрахунок значення показників:					
Прибуток до вирахування відсотків і податків (ЕВІТ), тис. грн	-221,6	316,5	104,7	326,3	-47,25
Чистий операційний прибуток (НОРАТ), тис. грн	-221,6	259,5	85,7	307,3	-38,67
Величина інвестованого капіталу (ІС), тис. грн	436	695,3	775,7	339,7	177,91
Середньозважена вартість капіталу (WACC), %	20	20	20	0	100,00
Економічна додана вартість (EVA), тис. грн	-308,8	120,44	-69,44	239,36	22,49

Джерело: розраховано автором за фінансовою звітністю підприємства.

Визначення реальної ринкової вартості ТОВ «ЖЗЗВЗ», як величини інвестованого у бізнес капіталу та приведеної (скоригованої) вартості прогнозованого економічного прибутку, свідчить про найвищу його цінність і вартість у 2023 р. на рівні 120,44 тис грн, у 2024 р. його значення було від’ємним, що означає, що зароблений підприємством економічний прибуток не забезпечує відтворення капіталу підприємства. На підприємстві щороку спостерігається чітка

тенденцію збільшення капітальних (інвестиційних) вкладень у бізнес з 436 тис грн у 2022 р. до 775,7 тис грн у 2024 р., проте їх економічна ефективність у 2024 р. була низькою.

3.3. Розробка проєкту зростання результатів діяльності підприємства

У 2022 р. через введення воєнного стану в Україні діяльність підприємства була збитковою (чистий збиток 221,6 тис грн), освоювати нові види продукції було неможливо, було порушено договірні зобов'язання з постійними постачальниками і покупцями ТОВ «ЖЗЗВЗ», погіршено матеріально-технічний стан, зменшено обсяги реалізації продукції (774, 9 тис грн) та рівень ефективності господарської діяльності (рентабельність, тобто збитковість підприємства) – -33,94 %

Відповідно до сумарної рейтингової оцінки за більш стабільний період 2023-2024 рр. підприємство – ТОВ «ЖЗЗВЗ» характеризується значно кращим рівнем досягнень у сфері організації та результатів бізнесу: чистий прибуток – 85,7 тис грн; дохід від реалізації продукції (виручка) – 2,8526 млн грн, рентабельність підприємства – 10,13 %. Це відбулося насамперед завдяки високовідданому персоналу, професійному кадровому складу працівників у ТОВ «ЖЗЗВЗ», налагодженого партнерства, ефективного стилю управління, комунікаційних зв'язків та корпоративної культури.

На ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку» з виручкою за фінансовою звітністю 2024 р. більше 2,8 млн. грн за рік, працює всього лише 5 працівників. Логічно, що підприємство вирізняється на ринку високою продуктивністю праці 570,52 тис. грн на одного працівника. Отже, відданість персоналу свідчить про високу відповідальність та мотивацію працівників до високопродуктивної праці, здійснюється ефективне управління персоналом, який вирізняється поліпрофесіоналізмом, успішними комунікаційними зв'язками, високим рівнем професіоналізму та корпоративної культури.

Через сучасні проблеми в Україні у результаті воєнного стану, релокацію бізнесу, міграцію, пошкодження об'єктів енергетичної інфраструктури, зростання цін на сировину, пально-мастильні матеріали, газ, високий рівень інфляції та підвищення курсів вільноконвертованої валюти сформовано багато об'єктивних причин, що стримують досягнення цілей підприємства. Отриманий у 2024 р. чистий прибуток не забезпечує покриття інфляційного рівня цін, не забезпечує розширене відтворення господарської діяльності підприємства.

Продукція підприємства досить специфічна, ТОВ «ЖЗЗВЗ» займає невелику нішу (частку) ринку продукції галузі, проте вони мають індивідуальний, персональний підхід до кожного клієнта, роблять індивідуальні замовлення, швидко адаптуються до потреб замовників, пропонують супутні товари, спецтехніка для доставки продукції.

Мета нашого проекту збалансувати економічні ризики, стабілізувати надходження грошової виручки від реалізацій продукції підприємства з метою збільшення результатів діяльності, насамперед прибутку для забезпечення розширеного відтворення та подальшого стійкого розвитку підприємства.

Завдання: доцільно збільшити виробництво та реалізацію продукції, що нині характеризується підвищеним попитом на вітчизняному ринку. Це зокрема колодязі кабельної каналізації зв'язку модифікації 2 та 3 класу (ККЗ 2 та ККЗ 3). Продукція зручна у виробництві через невеликі об'єми та вагу, дешевша порівняно з моделями 4-6 класів, її легше завантажувати і транспортувати, тому її реалізація (ринкова частка) постійно зростає у структурі колодязів кабельної каналізації зв'язку. Для збільшення виробництва продукції ККЗ 2 та ККЗ 3 доцільно придбати нові металоформи, акумулятор, генератор, станок для різки арматури. Визначена нами сума для придбання вищезазначених основних засобів становить 420,3 тис грн. (табл. 3.4). Проект також передбачає створення 2 робочих місць у ТОВ«ЖЗЗВЗ».

Таблиця 3.4

Вхідна інформація для розрахунку економічної ефективності проекту

Показник	Період реалізації проекту, рік			
	2025	2026	2027	2028
Сума інвестицій, тис. грн	420,3	-	-	-
Виручка від реалізації, тис. грн	2900	3140	3450	3796
Собівартість продукції, тис. грн	2300	2485	2683	2897
Валовий прибуток	600	655	767	899
Витрати на експлуатацію проекту, тис. грн	310	330	350	370
Амортизаційні відрахування, тис. грн	42	42	42	42
Чиста поточна вартість проекту, тис. грн	332	367	459	571
Дисконтна ставка, %	15,0	15,0	15,0	15,0
Дисконтована чиста поточна вартість проекту	288,7	319,1	399,1	496,5
Дисконтований грошовий потік, тис. грн	-131,6	187,5	399,1	496,5

Джерело: розраховано автором за даними підприємства

Очікувані результати – збільшення виробництва колодязів кабельної каналізації зв'язку модифікації 2 та 3 класу (ККЗ 2 та ККЗ 3) забезпечить зростання виручки від реалізації продукції, плановий прибуток, необхідний для розширеного типу ведення господарської діяльності.

Соціальний ефект. Збільшення грошової виручки та відповідно прибутку підприємства дасть можливість підвищити заохочувальну частину оплати фонду оплати праці на підприємстві. Згідно проекту додатково буде створено 2 робочих місця на підприємстві; за рахунок підприємства персонал проходить навчання та отримає практичні навички роботи на новому сучасному обладнанні.

Екологічний ефект: нове сучасне обладнання має менше шкідливих викидів у атмосферне повітря, чинить менший вплив (навантаження) на довкілля.

Економічний ефект. Оновлення основних фондів та придбання нового обладнання і сировини забезпечить збільшення продукції колодязів кабельних класу 2 і 3, які нині мають підвищений попит на ринку. Це збільшить грошові надходження виручки, стабілізує економічні ризики, підвищить рівень валового прибутку підприємства (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Оцінка економічної ефективності проєкту

Показник	Результат
Сума інвестицій по запропонованому проєкту, всього тис грн	420,3
Сума дисконтованого грошового потоку, всього тис. грн	899
Чиста теперішня вартість проєкту, тис. грн	496,5
Термін окупності проєкту, років	1 рік 5 місяців
Внутрішня норма рентабельності, %	28,6

Джерело: розраховано автором за даними підприємства

Розрахунок вихідної інформації для визначення ефективності інвестиційного проєкту на суму 420,3 тис. грн, що необхідні для придбання нових металоформ, акумулятора, генератора, станка для різки арматури забезпечить отримання дисконтованого грошового потоку на суму 496,5 тис грн, внутрішню норму рентабельності 28,6 % і окупиться за 1 рік та 5 місяців.

Висновки до розділу 3.

1. За отриманими результатами Z-Альтмана найгірша фінансова ситуація у ТОВ «ЖЗЗВЗ» була сформована у 2022 р. – 0,836, спричинивши високий рівень імовірності банкрутства. У наступні періоди було покращено ліквідність та фінансову маневреність підприємства, що забезпечило високий рівень фінансового потенціалу підприємства.

2. У 2022 р. обидві вище представлені моделі імовірності банкрутства Терещенка (1,328) та Едварда Альтмана (0,836) демонструють найгірший фінансовий стан та результати господарської діяльності ТОВ «ЖЗЗВЗ». Саме цей базовий період нашого дослідження характеризується високою імовірністю банкрутства, фінансовою нестабільністю, відсутністю фінансової стійкості у господарській діяльності. Інтегральна оцінка 2023 р. за моделлю Терещенка (26,641) та Альтмана (6,227) відповідає низькій імовірності банкрутства.

3. Запропонований інвестиційний проєкт передбачає збільшення капіталовкладень на суму 420,3 тис грн у виробництво залізобетонних виробів підвищеного попиту на ринку. Це забезпечить збільшення грошових надходжень, виручки та прибутку підприємства на перспективу.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. Економічна діагностика результатів господарської діяльності підприємства це аналітична робота з дослідження сучасних економічних процесів, тенденцій розвитку, що передбачають оцінку: фінансового стану; результатів діяльності (доходів, витрат, прибутку); операційної ефективності та рентабельності; виявлення кризових явищ та потенційних проблем та їх причин.

2. ТОВ «Житомирський завод залізобетонних виробів зв'язку» здійснює свою господарську діяльність на ринку залізобетонних виробів з 2013 р. На сучасному етапі тут працює 5 осіб, вартість основних виробничих фондів становить 244,6 тис грн (рівень їх зносу – 60,1 %), вартість оборотних засобів – 483,5 тис грн з досягнутим рівнем оборотності 5,89; норма прибутку – 11,8 %.

3. Економічні результати підприємства свідчать про розширений тип ведення господарської діяльності. Виручка від реалізації залізобетонної продукції та наданих ТОВ «ЖЗЗВЗ» зросла у 3,7 рази з 774,9 тис грн у 2022 р. до 2,8526 млн грн у 2024 р. Показники ділової активності товариства свідчать високу продуктивність праці персоналу 570,5 тис на одного працівника, розширений тип ведення виробництва, прибуткове ведення виробництва в останній період. Валовий прибуток підприємства збільшився з -20,4 тис грн у 2022 р. до 563,5 тис грн у 2024р., чистий фінансовий результат з -221,6 тис грн до 85,7 тис грн відповідно.

4. Діагностика фінансового стану ТОВ «ЖЗЗВЗ» свідчить про негативні симптоми щодо ліквідності та погашення боргових зобов'язань підприємства у воєнний період 2022 р. Водночас підвищений попит на будівельну продукцію та відновлення мережі зв'язку у 2023-2024 рр. спричинили відновлення договірних відносин з постійними постачальниками та покупцями, забезпечивши максимальні надходження виручки та отримання прибутку, що зміцнило фінансову стійкість, маневреність та ліквідність.

4. Визначення реальної ринкової вартості ТОВ «ЖЗЗВЗ», як величини інвестованого у бізнес капіталу та приведеної (скоригованої) вартості прогнозованого економічного прибутку, свідчить про найвищу його цінність і вартість у 2023 р. на рівні 120,44 тис грн. У 2024 р. його значення було від'ємним, що означає, що зароблений підприємством економічний прибуток не забезпечує відтворення капіталу підприємства. На підприємстві щороку спостерігається чітка тенденцію збільшення капітальних (інвестиційних) вкладень у бізнес.

5. Запропонований нами інвестиційний проект з розширення виробництва та реалізації колодязів кабельної каналізації зв'язку модифікації 2 та 3 класу збалансує економічні ризики, збільшить надходження грошової виручки від реалізацій продукції підприємства з метою збільшення результатів його діяльності, насамперед прибутку для забезпечення розширеного відтворення та подальшого стійкого розвитку підприємства.

6. Зовнішнє макроекономічне середовище та умови ведення бізнесу в сучасних умовах ведення війни в Україні є дуже хиткими, нестабільними, динамічними. Змінюються не тільки підприємства, логістика, інфраструктура, але й правове поле, правові норми ведення господарської діяльності, бухгалтерського обліку, діловодства та обліку кадрів. В цих динамічних змінах держава активно намагається впроваджувати цифровізацію бізнес-процесів, електронну комерцію, купівлю-продаж на тендерних (прозорих) засадах. Тому стратегія подальшого розвитку ТОВ «ЖЗЗВЗ» повинна опиратися насамперед на самофінансування, саморозвиток, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, персональну роботу з кожним клієнтом для утримання власної ніши (частки) ринку та освоєння нових сегментів, особливо на тих територіях, що постраждали у результаті прильотів та відповідних пошкоджень каналізаційних люків та інших аналогічних виробничих й інфраструктурних об'єктів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрійчук І. В., Савко О. Я. Стратегія підприємства: практикум. Івано Франківськ: ІФНТУНГ, 2021. 126 с.
2. Адлер О.О. Економічна діагностика : практикум. Вінниця : ВНТУ, 2012. 90 с.
3. Андрієнко М. М., Корж Л. О. Економічна діагностика конкурентоспроможності підприємства на ринку транспортних послуг. Бізнес Інформ, 2022. 11. Рр. 149–154.
4. Бобко Н.А., Коваль Ю.А. Сутність економічної діагностики діяльності підприємства / Запорізький вісник державної інженерної академії, 2013. Вип 52 https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/evzdia_5_083.pdf
5. Вороніна А.В., Копил О.В. Прийняття стратегічних рішень в умовах невизначеності та ризику. Молодий вчений. 2016. № 1 (28) Ч. 1. С. 35–39.
6. Головінов М.І. Діагностика як метод дослідження діяльності підприємства в сучасних умовах. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tiru/2009_28_2/26.pdf.
7. Горбачук Ю.А., Кушнір Н.Б. Економічна діагностика. Рівне: НУВГП, 2008. 176 с.
8. Гусева О. Ю., Воскобоева О. В., Ромащенко О. С. Економічна діагностика: навч. посібн. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2021. 164 с.
9. Діагностика стану підприємства: теорія і практика: монографія /за заг. ред. А. Е. Воронкової. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2006. 448 с.
10. Дикань, В. Л., Токмакова, І. В., Овчиннікова, В. О., Корінь, М. В., Толстова, А. В. Економічна діагностика. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 284 с.
11. Дебой Д.Б. Систематизація факторів формування та підвищення ефективності використання основних засобів підприємства в контексті економічної діагностики. Економіка і підприємництво в умовах сучасних викликів: матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції, 20 червня 2025 р., Житомир: Поліський національний університет. С. 11-13.

12. Загорна Т.О. Економічна діагностика. Навчальний посібник. К.: Центр наукової літератури, 2008. – 400с. 6. Конспект лекцій з курсу «Економічна діагностика» (для студентів 5 курсу денної і 6 курсу заочної форм навчання спеціальності 7.050107, 8.050107 – «Економіка підприємства») / Укл.: Глухарев С.М. Харків: ХНАМГ, 2008. 118 с.

13. Завитій О. Роль фінансової діагностики в діяльності підприємства. Інститут бухгалтерського обліку: контроль та аналіз в умовах глобалізації, 2021. 1-2. С. 33–41.

14. Економічна діагностика : підручн. / В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2022. 285 с.

15. Економічна діагностика: Навчально-методичний посібник / Гетьман О.О. – Дніпропетровськ: ДУЕП, 2004. – 78 с.

16. Ігнат'єва І. А. Стратегічний менеджмент : підручн. Київ : Каравела, Катренко А. В. 2019. 464 с.

17. Казачков І.О. Сучасні підходи до проведення економічної діагностики підприємства. Запорізька державна інженерна академія. 2013. С.148–153.

18. Кащена, Н. Б. Методологічна платформа діагностики економічної активності підприємств торгівлі. Науковий погляд: економіка та управління. 2021. № 3 (73). С. 22-27.

19. Кільницька О.С., Дебой Д.Б., Варварук О.С. Співвідношення основного та оборотного капіталу сільськогосподарських підприємств України: тенденції змін та проблеми оцінки / Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку: матеріали VIII Міжнародної наукової конференції (30 травня 2025 року). Одеса: Національний університет «Одеська політехніка», 2025. 122 с., С.99-103.

20. Ковтун О. І. Стратегія підприємства: практик. Львів : Новий Світ – 2000, 2019. 308 с.

21. Козлова В. Економічна діагностика в системі інформаційного забезпечення прийняття управлінського рішення. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences, 2022. 312.6 (2). Pp. 196–201.

22. Кравченко, О., Васюченко, П., & Гаврилюк, О. (2025). Діагностика рівня економічної безпеки підприємства в умовах нестационарного економічного середовища. *Економіка та суспільство*, (74). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-76>

23. Кривов'язюк І.В., Голуб В.Я. Обґрунтування господарських рішень на основі результатів комплексного діагностичного аналізу діяльності провідних світових машинобудівних корпорацій. Ефективна економіка. 2017. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/index.php/pdf/10_2018/pdf/1_2017/101.pdf?op=1&z=5799 (дата звернення: 10.04.2025).

24. Малярець Л. М., Норік Л. О., Жуков А. В. Економікоматематичні моделі в діагностиці ефективності виробничого господарської діяльності підприємства: монографія. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 232 с.

25. Микитюк П. П. Лариса., Брич В. Я., Микитюк Ю. І., Труш І. М. Управління проектами: підручн. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2021. 416 с.

26. Михаліцька Н.Я. Застосування показника доданої економічної вартості як критерію приросту ринкової вартості підприємства. Наковий вісник Національного лісотехнічного університету України. 2009. Вип.19.13. С. 204-210.

27. Ноздріна Л., Ящук В., Полотай О. Управління проектами. К. : Центр навчальної літератури, 2020. 432 с.

28. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства: монографія / Кизим М. О., Забродський В. А., Зінченко В. А., Копчак Ю. С. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2003. 144 с.

29. Піжук О. І. Стратегія підприємства : навч. посіб. Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. 390 с.

30. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб. / За ред. О. М. Полінкевич, Л. В. Шостак. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 592 с.
31. Сарай Н.І. Економічна діагностика: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. С. 6.
32. Смірнов О.О. Ефективність використання економічної діагностики у визначенні конкурентоспроможності підприємства на ринку / Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки, 2022, вип. 8(41). С. 86-92. DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2022.8\(41\).86-92](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2022.8(41).86-92)
33. Тараруєв Ю.О. Конспект лекцій з курсу «Економічна діагностика» (для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальностей 7.03050401, 8.03050401»Економіка підприємства»). Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2012. 93 с.
34. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручн. Харків : ХНУВС, 2021, 208 с.
35. Харченко Т.О., Невмержицька С.М., Цалко Т.Р. Формування стратегії розвитку корпоративних структур на основі життєвого циклу. Економічний розвиток: теорія, методологія, управління: зб. статей V Міжнародної науково-практичної конференції (26 - 28 листопада 2018 р., м. Прага). Nemoros s.r.o., Prague, 2018. С. 105-112.
36. Химич І., Різник Н. Фінансово-економічний аналіз підприємства: основа прогнозування позитивних результатів за кризових умов. International Science Journal of Management, Economics & Finance, 2024. 3 (1). С. 62–71.
37. Viknianska A., Kharaynovych-Yavorska D., Sahaidak M., Zhavoronok A., Filippov V. Methodological approach to economic analysis and control of enterprises under conditions of economic systems transformation. Scientific Bulletin of National Mining University. 2021. 4. Pp. 150–157.
38. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / М. М. Берест. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 164 с. 30.

39. Яковенко О.І. Управління проектами та ризиками: навч. посіб. Ніжин: ПП Лисенко М. М., 2019. 196 с.

40. Яркіна Н.М. Економіка підприємства. Ліра-К, 2020. 596 с.

41. Яценко О.М., Соколова А.О., Ходаківський Є.І., Ткачук В.І. Економічна діагностика: навчальний посібник, Житомир.: ЖНАЕУ, 2010. 464 с.